

NOORD-BRABANDER.

Zaterdag, 5 Augustus.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Hier is de cholera het eenige onderwerp der gesprekken zoo dat zelfs de Spaansche gebeurtenissen, die anders met zoo veel aandacht gevolgd worden, thans op den achtergrond staan. Sedert het berigt van het uitbarsten dezer ziekte te Monte San Giovanni wederlegd is, hebben wij echter ongelukkiglijk de bevestiging bekomen, dat zij zich in de grensplaats Ceprano, het oude Fregellae, aan den Garigliano, ook Liti genaamd, vertoond heeft. Het stadje ligt zeventig mijlen van hier verwijderd en is met andere verdachte plaatsen bereids afgezonderd. De regering stelt alles in het werk om ons van dien geesel door het trekken van gezondheids-kordons, enz. te bevrijden. Men sprak weder van eene algemeene wapening der burgers tot veiligheid der stad, doch de regering is daartoe niet geneigd, omdat zij de arbeidende klasse met die dienst niet belasten wil. Men schijnt dit middel alleen voor den uitersten nood en wanneer de gansche krijgsmagt buiten de stad noodig is, te willen beproeven.

Men zegt dat behalve Sicilië, waar deze droevige ziekte in den vollen zin des woords verschrikkelijk is, de cholera ook weder te Genua, in het zuiden van Frankrijk en in verscheidene andere plaatsen is verschenen, zoodat wij hier, wanneer zich deze tijdingen bevestigen, spoedig van alle landen afgesloten zullen zijn. Het gerucht wil dat men tot goedmaking der door de tegenwoordige omstandigheden veroorzaakte uitgaven eene nieuwe leening zal aangaan. Hoewel dit een bloot gerucht is, zijn niettemin onze fondsen eenigermate daarop gedaald.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 1 Augustus.

Uit Napels wordt den 18 Julij het volgende geschreven: De tijdingen uit Sicilië luiden zeer verontrustend, en naar de maatregelen, welke de regering alhier neemt, moet het daar zeer bedenklijk uitzien. De telegraphen, alsmede de stoom- en zeilschepen zijn in volle werkzaamheid. Volgens brieven uit Palermo zou de Onderkoning, na zijne gemalin en dochter aan de cholera verloren te hebben, vermoord zijn geworden. De stad, inzonderheid de door de ingezetenen verlatene gebouwen en magazijnen, waren prijs gegeven aan de plundering van roovers, die zich in scharen van duizenden vereenigd hadden. De militaire magt schijnt zich niet meer in de stad te bevinden. Hoe dit zij, zoo veel is zeker, dat tusschen eergisteren en gisteren 20 grootere en kleinere schepen, met troepen van allerlei wapen aan boord, uit de haven van Napels zijn uitgelopen. De Koning, die geen gevaar vreest, wilde zich mede inschepen, doch gaf eindelijk toe aan de dringende verzoeken zijner ministers, die het hem ernstig afrieden. Men is te Napels zeer verlangend naar den afloop van zaken, daar het geene gemakkelijke taak zal wezen, de Sicilianen tot hunnen pligt terug te brengen. — Op eenen dag, zegt een der brieven, waren te Palermo 1400 menschen gestorven. Dit zal zeker overdreven zijn. In allen geval schijnt de ziekte even spoedig weder afgenomen, als toegenomen te hebben. — *Naschrift.* Volgens berigten, heden met de stoomboot uit Palermo ontvangen en welke tot den 16 Julij lopen, ging het aldaar veel beter, dat is, er stierven den 15 slechts ongeveer 500 menschen, nadat er verscheidene dagen lang dagelijks 17 of 1800 gestorven waren. Het getal overledenen, van het midden van Junij tot het midden van Julij, wordt in de officiële opgave van de commissie tot de begrafenis op negentien duizend en eenige honderden gesteld. Er is derhalve binnen vier weken een zesde gedeelte der achtergeblevene bevolking gestorven. — *Tweede naschrift.* Dezen avond heeft het eerste zwitsersche regement mede order ontvangen om zich naar Sicilië in te schepen, waarna de Minister van politie, Generaal Caretta, hetzelfde volgen zal. Buitendien is er nog eene afdeeling gendarmerie, alsmede berggeschut ingescheept. Het garnizoen van Napels bepaalt zich thans op twee zwitsersche regementen en twee regementen garde. De eerste troepen, die te Palermo aan land kwamen, vonden te

genstand; het is er tot eene schermutseling gekomen. Ook te Messina heeft eenige opschudding plaats gehad. Het volk heeft zich daar gewelddadig verzet tegen het binnenloopen van de stoomboot van Palermo, en de beambten van den gezondheids-staat, die de boot hadden toegelaten, hebben zich door de vlugt moeten redden.

— Men heeft alweder berigt van eenen verschrikkelijke brand in Duitschland, te Kaiseresch namelijk. In den nacht van den 27 op den 28 is dezelve ontstaan. Ruim 30 gebouwen werden in de asch gelegd, en bij het afzenden des berigts was de brand nog niet gebluscht. Verscheidene menschen zijn door de vlammen gekwetst.

— Uit Berlijn wordt geschreven, dat de onderhandelingen van de Hollandsche regering met het Deutsche tolverbond nog voortgezet worden, zoo door middel van briefwisseling als door eenen te Berlijn achtergelatenen agent. De scheiding van Hanover van Engeland zou, meent men, niet zonder invloed op den gang dezer onderhandelingen blijven, daar de belangen van Holland en Hanover in dezen, inzonderheid opzigtelijk de Noordzee-kusten, in aanraking komen.

— De berigten uit Malta, tot den 16 Julij, doen zien, dat de cholera ook op gezegd eiland, bij voortdoring, menig slagtoffer maakt, bedragende aldaar, van den 9 Junij tot den 15 Julij ingesloten, de door dien geesel op Malta aangetasten 3812, en de gestorvenen 1775.

FRANKRIJK.

PARIS, den 2 Augustus.

De Prins van Joinville is van hier vertrokken voor de nieuwe zeereis die hij gaat ondernemen.

— *Omtrent deer* zeevogt van den Prins doelen de Maden thans onderscheidene bijzonderheden mede. Den 4 of 5 dezer zal de Prins zich voor deze zijne vierde zeereis te Toulon inschepen aan boord van den *Hercules*, een linesschip van 100 stukken, onder bevel van den scheepskapitein *Casy*. De reis zal acht of tien maanden duren; de bestemming is naar Amerika. De graad welke gedurende de reis door den Prins zal worden bekleed, is die van luitenant. Z. K. H. wordt door zijnen adjudant *Hernaux* vergezeld.

De *Hercules* zal door het geheele eskader van het zuiden tot aan de straat van Gibraltar uitgeleide worden pedant, en zoodra hij den Oceaan heeft bereikt, alleen door de korvet *la Favorite* worden gevolgd. De Prins zal eerst Madera en Teneriffe, vervolgens de Afrikaansche kusten, het eiland Santiago, Rio Janeiro en Bahia, in Brazilië, aandoen; en Cayenne, de Antilles, vooral Martinique, Guadeloupe, Jamaïka en Cuba bezoeken. De *Hercules* zal vervolgens in de baai van Chesapeak tusschen Virginia en Marijland het anker werpen; waarna de Prins het binnenste der vereenigde Staten bezoeken zal. — Z. K. H. wordt niet voor April van het volgende jaar in Frankrijk terugverwacht.

— De *Moniteur* houdt het berigt, dat de algemeene departementsraden den 24 Augustus en de arrondissementsraden den 13 September zullen bijeenkomen; die van het departement der Seine, bij uitzondering, den 8 en 21 October.

— De Minister van Koophandel, *Martin*, du Nord, onderneemt een togt naar Engeland, en zal over België terugkomen.

— Sedert eenige dagen vindt men des morgens in den tuif der Tuilerien een aantal kleine muntstukjes rondgestrooid, hebbende aan de eene zijde de beeldtenis van den Hertog van *Bordeaux* met het omschrift: *Hendrik V, Koning der Franschen*, en aan de keerzijde, een lauerkrans met de dagteekening zijner meerderjarigheid, 29 September 1833.

— Te Marseille heeft de autoriteit door middel der dagbladen de berigten doen tegenspreken, die er omtrent de onlusten op Sicilië en de vreesselijke buitensporigheden van het volk, geloopt hebben. In die stad had men voorts brieven uit Palermo van den 12 ontvangen, waarin gemeld wordt, dat het dagelijksch getal sterfgevallen van 8 tot 1200 heeft bedragen, ja, dat het den 6 tot 1800 slagtoffers was gestegen. Den 9 des avonds, bedroeg het getal

personen aan de cholera overleden 11,111. Sedert den 7 had men eene aanmerkelijke afneming opgemerkt. Den 10 had het getal sterfgevallen 480 bedragen. Het volslagen gemis van alle geneesmiddelen was inzonderheid te betreuren geweest. De gemenschap tusschen Napels en Palermo was geheel opengesteld.

— Eenige dagen geleden heeft men de archieven van het kasteel van *Boulogne* doorzocht en daarin eenen eigenhandigen brief van den Kardinaal *de Richelieu* aan den heer *de Boulogne* geschreven, gevonden. Deze is dadelijk in handen van den zoon van den Graaf *Jules de Ressaquier*, eigenaar van het kasteel, die zich op de plaats bevond, gesteld.

— Uit Dijon wordt het volgende gemeld: Het onweder, hetwelk dezer dagen over deze stad gewoed heeft, is voor het seminarie van *Plombières* zeer noodlottig geweest; de jonge seminaristen kwamen uit *Velars* terug, wanneer bij hunne binnenkomst in het dorp, de bliksem op eene groep van drie kinderen, die onder een en dezelfde paraplu geplaatst waren, gevallen is; die de paraplu droeg was plotseling dood; een der andere kinderen werd op onderscheidene plaatsen aan het ligchaam verbrand, doch men heeft hoop op herstel. De overleden is slechts 14 jaren oud, zijne kleederen waren geheel en zijne huid zwart verbrand.

— De inschrijving voor het nieuw opgerigte klein seminarie te *Ajaccio*, eiland *Corsika*, bedraagt reeds ongeveer 21,000 franken; vele geestelijke en wereldlijke autoriteiten hebben daaraan reeds deel genomen. Onderscheidene Aartsbisschoppen en Bisschoppen, Groot-Vikarissen, de geestelijkheid van alle rangen, Directeuren en Professoren der seminariën, edellieden en aanzienlijke ingezetenen hebben het hunne ook bijgedragen. Men verwacht nog grootere inschrijvingen om dit heilzaam doel voor *Ajaccio* te bereiken.

— De *Sentinelle* spreekt weder van de leening van den heer *Aguado*. „Wij weten uit eene goede bron, zegt dat blad, dat het gouvernement der Koningin er eindelijk in geslaagd is, eene leening van 250 millioen francs te sluiten. De heer *Aguado*, met eenige Engelsche huizen, is de geldschieter onder de waarborg van Engeland.”

— Men heeft latere tijdingen uit *Algiers*, uit welke blijkt dat het berigt van den dood van *Abd-el-Kader* geheel onwaar is.

— Men heeft eenen kleinen proeftogt op den spoorweg van *St. Germain* gemaakt, welke naar wensch is uitgevallen. De togt tot nabij *St. Germain* werd in 35 minuten afgelegd en de terugkomst in omtrent 29 minuten, waarnaar men berekent, dat men den afstand van tien uren in een uur had afgelegd, en men naar dien maatstaf, in drie uren tijds, door middel van een spoorweg, van *Parijs* naar *Rouaan* zoude kunnen gaan, en in twaalf uren tijds naar *Lyon*.

— Het fronton van het Pantheon zal naar men zegt op den 10 aantaande plegtig worden ontbloot.

— Volgens het eerste bulletin, uit *Cambruna* van den 21 Julij gedagteekend, hadden de *Christinos* eene verkenning gedaan op den weg van *Vittoria* naar *Haro*, nabij *las Conchas*. Het 1ste bataillon van *Navarre* en het 4de *Carlistische* eskadron, uitgezonden zijnde om hen te observeren, zoo ontstond er een vrij levendig gevecht tusschen deze troepen en drie portugesche bataillons, dat van *Almanza* en 100 ruiters. De *Christinos* hebben gemeend te moeten wijken tot onder de bescherming van het garnizoen van *Armium*, latende 20 dooden op het slagveld, terwijl de *Carlisten* slechts 2 gesneuvelden en 16 gekwetsten hadden.”

Een tweede rapport van dezelfde dagteekening houdt het volgende. „De vijand, over den uitslag van het gevecht in den morgen ontvreden, is des middags ten 3 ure weder verschenen, versterkt door de garnizoenen van *Miranda*, *Vittoria* en *Armium*. Deze magt, uitmakende zeven bataillons en drie eskadrons, onder de bevelen van den Baron *dos Andos*, heeft mijne troepen aangevallen, bij het dorp *Santa-Cruz*, maar in weerwil van al zijne pogingen en de overmagt zijner kavallerie, is den vijand geslagen en verstrooid geworden. Het gedrag der *Carlistische* soldaten is voortreffelijk geweest. De Brigadier *Elio* heeft wonderen van dapperheid verrigt. De Kolonel der *Aragonnen* is gekwetst geworden, alsmede mijne beide Aide-de-Camps. Ons verlies is vrij aanzienlijk geweest; dat van den vijand verschrikkelijk. Deze heeft in zijne vlugt alles in den steek gelaten.

— Een drietal depêches, betrekkelijk Spanje zijn sedert gisteren bekend gemaakt, hoofdzakelijk houdende, dat de *Carlisten* den 27 de stad *Ripol*, nabij de fransche grenzen, hebben ingenomen; dat de Baron van der Meer zijne bewegingen in *Katalonien* voortzet, en dat *Santander* door de bende van *Castor* wordt bedreigd. Van don *Carlos* en het expeditionnaire korps heeft men heden geen bepaalde nadere tijdingen.

— Te *Vinaroz* heeft men een vaartuig onder *Sardinische* vlag in beslag genomen, hetwelk 1000 geweren en uniformen voor don *Carlos* aan boord had.

— De berigten uit *Madrid* tot den 23 gaande, houden niet veel belangrijks. De officiële courant hield het koninklijk decreet betrekkelijk de bijeenroeping der cortes, gisteren reeds vermeld. De *Carlistische* zamenzwering, als te *Madrid* en te *Toledo* ontdekt, was wederom gebleken weinig of niets te beduiden. Men sprak te *Madrid* veel van zekeren *Patulos* die in den omtrek der hoofdstad een aantal posten had opgeligt, diligences aangehouden, de goederen had bemagtigd en rijtuigen verbrand. — Volgens den *Echo* had de Kapitein-Generaal der provincie, negen nieuwe eskadrons, met behulp van requisitie-paarden opgerigt, in oogenschouw genomen.

— Omtrent Spanje is de volgende telegraphische depêche bekend gemaakt.

Bordeaux, den 29 Julij.

„Don *Carlos* was den 28 te *Cantavieja* gekomen, slechts met weinige troepen; de overige waren in de omstreken van *Camarillas*. Denselven dag bevond *Espartero* zich te *Sainte-Eulalie*; *Oraa* te *Mora*; *Buerens* rigte zich op *Tereul*. 400 *Carlistische* gekwetsten, van het gevecht op den 21 aan de oevers van den *Ebro*, zijn te *Estella* aangekomen.”

De bijzondere berigten maken insgelijks gewag van een gevecht op den 21 geleverd door de troepen onder *Zarateguy*, die daarbij de overwinning hadden behaald.

„*Perpignan*, 29 Julij.

„Den 27 heeft *Ripoll* gekapituleerd. Het garnizoen heeft de wapenen nedergelegd, maar is niet krijgsgevangen; hetzelfde is naar *Olot* gevoerd. *Urbistendo* heeft te *Ripoll* een detachement van de bende van *Cabellaria* gelaten en zich op *St. Jean-de-las-Abadessas* gerigt.”

„*Perpignan*, 30 Julij.

„Den 27 des avonds is de baron de meer te *Olot* binnengetrokken met 6 of 7000 man, en den 29 van daar vertrokken om *St. Jean* en *Campredon* te hulp te komen. Bij den doortogt van *Capsacosta*, is hij met de insurgenten in een levendig gevecht gewikkeld geweest, waarvan men den uitslag nog niet weet. 180 ontwapende *Christinos* van het garnizoen van *Ripoll*, zijn te *Puycerda* den 29 aangekomen, en 151 andere zijn over *Err* op fransch grondgebied gevlugt.”

Bayonne, 31 Julij.

„De commissaris van marine aan den minister van oorlog. „De Fransche consul te *Santander* schrijft mij, onder dagteekening van den 27, dat *Castor*, zich het vertrek ten nutte makende van den Generaal *Ascala*, welke ter vervolging der acht *Biskaaische* bataillons die in *Kastilien* zijn gedrongen, opgetrokken is, deze stad aan het hoofd van 3000 man nadert, waarvan er 1000 de vallei van *Toranzo* reeds bezet houden. De brigadier *Castenega* is omgetrokken.”

„*Bayonne*, 31 Julij.

„Don *Carlos* is te *Cantavieja* terug gekomen, waar men zegt dat hij ongesteld is; zijne troepen alsmede de benden van *Aragon* en *Valencia* zijn er vereenigd. *Espartero* en *Oraa* hebben zich derwaarts begeven en gaan het beleg er voor slaan.”

— Onderscheidene dagbladen hebben medegedeeld, dat de heer *de la Mennais* naar *Rome* of naar *La Trappe* vertrokken was; men heeft zelfs gezegd, dat hij zich naar *Rome* met *Pater de Geramb* begeven had, die hem daartoe had uitgenoodigd, doch niets duidt aan dat de brief van dien godvruchtigen religieus (welke wij in No. 91 van den 1 Augustus jl. hebben medegedeeld) een der gelijk gevolg gehad heeft. De heer *de la Mennais* is niet te *Parijs*, welke stad hij reeds eenigen tijd geleden, verlaten heeft. Hij doet eene reis voor eenige dagen naar *Bretagne* en bevindt zich op dit oogenblik te *Sesanne* in *Brie*.

BELGIE.

BRUSSEL, den 3 Augustus.

Naar men verneemt zullen de wetgevende kamers tegen den 20 September worden bijeengeroepen.

— Het bestuur heeft dezer dagen weder een aantal benoemingen gedaan bij den staf, de wapenen der genie en kavallerie.

— De belgische zaakgelastigde te *Berlijn*, de kapitein *Beaulieu*, is dezer dagen te *Brussel* teruggekomen.

— Bij de talrijke benoemingen door Koning *Lodewijk Philips* dezer dagen tot het lidmaatschap van het legioen van eer gedaan, heeft hij ook den kommandant der Belgische burgerwacht, Baron *d'Hoogvorst*, tot officier dier orde benoemd en den directeur der belgische posterijen *Delfosse* het ridderkruis geschonken.

— Volgens eene opgave in den *Moniteur*, hebben in de maand Junij en de tien eerste dagen van Julij, niet minder dan 172,631 reizigers van den ijzeren spoorweg gebruik gemaakt, zoodat op dien weg, gedurende die veertig dagen, eene som van 152,519 francs is ontvangen. Zeven kantoren, alwaar men plaatsen op de langs den spoorweg dienstdoende rijtuigen kan nemen, zijn tot nu toe gevestigd, en over deze zeven kantoren heeft zich het genoemde aantal van 172,631 reizigers op de volgende wijze verdeeld: *Brussel* (welke stad thans eene bevolking van 102,800 zielen heeft) 50,889 reizigers; *Vilvoorde* (bevolking 4,400 zielen) 11,056 reizigers; *Mechelen* (bevolking 22,900 zielen) 44,979 reizigers; *Duffel* (bevolking 4,050 zielen) 8,429 reizigers; *Antwerpen* (bevolking 75,400 zielen) 37,266 reizigers; *Capelle* (bevolking 1,600 zielen) 6,445 reizigers; en *Dendermonde* (bevolking 7,700 zielen) 13,567 reizigers. Wanneer men deze bevolking der steden en dorpen, die meer uit-

sluitend geacht kunnen worden, de reizigers voor den spoorweg op te leveren, met het aantal dier reizigers gedurende het tijdperk van veertig dagen vergelekt, komt men tot de slotsom, dat uit die steden en dorpen in een geheel jaar omstreeks *zevenmaal* zoo veel reizigers vertrekken, als derzelver bevolking bedraagt. Men kan echter niet onderstellen, dat in de andere maanden van het jaar gewoonlijk zoo veelvuldig van den spoorweg gebruik zal worden gemaakt als in Junij en Julij.

— De minister voor openbare werken, is, met vergunning van het bestuur, naar Engeland vertrokken om de ijzeren spoorwegen aldaar te onderzoeken. In zijne afwezigheid wordt zijn ministerie door den minister van binnenlandsche en buitenlandsche zaken waargenomen.

— De Bisschoppen van België zijn aan de universiteit van Leuven bijeengekomen, ten einde bij de oefeningen op het einde van het tweede akademiejaar tegenwoordig te zijn. Groote toebereidselen om dezelve te ontvangen waren reeds gemaakt. De katholieke universiteit van Leuven heeft voorgenomen, om eenige wetenschappelijke graden, niet alleen in de faculteit der godgeleerdheid, maar ook in andere faculteiten, beginnende met die der geneeskunde, te verleenen.

Het voorbeeld door de universiteit van Leuven gegeven, zegt de *Conservateur*, zal ongetwijfeld door de andere universiteiten van het land gevolgd worden. Dit zal een vermogend middel zijn om eenen edelen nijdver onder al onze gestichten van openbaar hooger onderwijs op te wekken.

Zes leerlingen in de faculteit der godgeleerdheid hebben reeds den graad van Licentiaat in die faculteit of in het Kanonieke recht verkregen.

— De dienst om de militaire zieken in het hospitaal te Antwerpen te verzorgen, is thans aan eenige zusters van liefde uit het hôtel Dieu te Parijs, toevertrouwd. Naar men zegt, zullen eenige dier zusters dit hospitaal verlaten om dezelfde functien te Brussel te gaan verrigten; men is bezig met vertrekken voor hun in gereedheid te brengen.

— Den 30 Julij heeft de beroemde processie van Furnes, waarin het lijden van den Zaligmaker natuurlijk wordt voortgesteld, plaats gehad. Deze processie is een wezenlijk geheim (*Mystère*) der middel eeuwen. Al de mannen en vrouwen gaan blootvoets en de minste bijzonderheden van het lijden, woorden en gebaarden worden daarin voorgedragen. De processie wordt daarenboven gevolgd door een groot getal boetvaardigen van beiderlij kunne, ook blootvoets aldaar beladen met een zwaar kruis en overdekt met een haren of boetkleed (*Cilice*).

Van al de processien die in België plaats hebben is deze de belangrijkste.

(*Courrier de la Meuse*)

N E D E R L A N D E N .

's HERTOGENBOSCH, den 4 Augustus.

Laatstleden dingsdag, zijnde het feest van Petrusbanden, is de nieuwe, schoone R. K. kerk te Berlicum door den Zeer Eerw. heer *F. J. de Wijs*, Pastoor en Deken te Bostel, geadsisteerd van onderscheidene geestelijken, gewijd geworden. De Wel-Eerwaarde heer *G. P. Wilmer*, Secretaris van Zijn Hoog-Eerwaarde den Administrator Apostolijk van dit bisdom, deed eene op deze plegtigheid doeltreffende prediking en bragt zijne hulde toe aan Z. A. den Koning, aan Z. Exc. den Gouverneur dezer provincie voor deszelfs medewerking, en aan een ieder, die door milde bijdragen en geschenken het hunne hebben toegebragt, om deze kerk tot dat verhevene einde te brengen, harer bestemming waardig. De plegtigheid werd, onder eenen toevloed van geloovigen, die, zoo uit deze stad als omliggende dorpen zich aldaar bevonden, met het *Te Deum* geëindigd.

Onder de sieraden dezer kerk merkt men op eene prachtige communicatiebank, verbeeldende het H. Avondmaal, welke door een aanzienlijk ingezeten dezer stad aan die kerk is ten geschenke gegeven.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. den Koning behaagd, Z. M. den Keizer van Oostenrijk tot Groot-Kruis der orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen.

— De Baron *H. Fagel*, Opperstalmeester van Z. M. den Koning, is, naar men verneemt, tot Groot-Kruis der Oostenrijksche Leopoldsorde benoemd.

— In den nacht van den 30 op den 31 laatstleden is boven de gemeente Vier-Polders, nabij Brielle, een zwaar onweder, vergezeld van ongemeen hevigen hagel en regen, losgebarsten, en is de bliksem in twee verschillende, tamelijk ver van elkander staande gebouwen, namelijk in de pastorie en in de schuur van den veldwachter, bijna gelijktijdig ingeslagen. In eerstgemelde woning drong hij door den schoorsteen tot in de benedenkamer, deed dien schoor-

steen en den buitenmuur op onderscheiden plaatsen van een bersten, wierp eene voor den schoorsteen staande chiffofière met theeservies, verbrijzeld, tot in het midden der kamer trof nog ettelijke andere voorwerpen en baande zich toen een terugweg, langs den schoorsteen, door den zolder naar eene bovenkamer, waar hij een raam heeft vernield en zoo het schijnt door dat raam weder naar buiten is gedrongen, het gansche huis met rook en zwaveldamp vervullende, zonder dadelijken brand te veroorzaken; terwijl in de schuur der tweede vermelde woning onmiddellijk na het inslaan brand ontstond, die echter, door de in allerijl toegesnelde ingezetenen en doelmatig aangewende middelen, spoedig gebluscht is en geene belangrijke schade heeft veroorzaakt.

Gedurende het onweder van zondag nacht heeft de bliksem eene boerderij onder Ipendam, toebehoorende aan *C. Wals*, getroffen, en is die geheel in de asch gelegd.

B E L A N G R I J K E B I J B E L .

De graveur aan 's Rijks munt te Utrecht, de heer *van der Kellen*, heeft een gedenkpenning vervaardigd op het tweede eeuwgetijde van de staten-overzetting des Gereformcerden Bijbels, op den 29 Julij 1837. Op de voorzijde ziet men de *Nederlandsche Maagd* met de regterhand op het Bijbelboek rustende, dat op eene kolom geplaatst is, waarop men het jaartal 1637 vindt, terwijl zij met de linker het wapenschild *des Rijks* vast houdt. Het omschrift is: *Gods Woord uit het oorspronkelijke overgezet*, en op de keerzijde leest men in een palmkrans: *Nederlandsch Bijbelvertaling, op last der Staten-Generaal, tweede eeuwgetijde 1837*. Deze gedenkpenning is in de Rijks depôts van penningen te bekomen voor *f* 7, 50 in zilver en *f* 3, 50 in brons, Eene geringe prijs, voor de liefhebbers, doch die door weinige zal betaald worden.

S T A T I S T I E K .

DER DOEFSTOMME KINDEREN TE GRONINGEN.

Het getal leerlingen, die aldaar onderwijs genieten, beloopt 166, te weten 92 van het mannelijk en 74 van het vrouwelijk geslacht.

Onder dit getal zijn 107 Hervormden 35 Roomsche-Katholijken, 9 Anabaptisten, 5 Evangelisch Lutherschen, 1 der herstelde Evangelisch Luthersche kerk, 7 Duitsche en 7 Portugesche Joden. Onder deze leerlingen telt men er 30 uit Zuid-Holland, 33 uit Noord-Holland, 27 uit Vriesland, 13 uit Gelderland, 16 uit Overijssel, 12 uit Utrecht, 8 uit Noord-Brabant, 6 uit Drenthe en 3 uit Zeeland.

Een enkel leerling betaalt het gewone kostgeld; voor 4 wordt een onderstand van 100 tot 150 gulden verleend; voor 40 wordt van 10 tot 100 gulden betaald; 121 betalen niets. Het onderwijs is *gratis* voor *allen*. 73 Jongens leeren 16 onderscheidene ambachten, zoodat er slechts 19 zijn, die, uithoofde van hunne nog niet gevorderde jaren, daartoe bekwaam zijn; 95 meisjes leeren het breijen, naaijen, borduren enz.

In de afgelopen maand hebben 27 leerlingen het instituut verlaten, te weten: 13 jongens en 14 meisjes (*zie ons vorig nummer*). Onder de leerlingen treft men aan 1 schoenmaker, 1 schrijver, 1 huisschilder, 1 kuiper, 1 mandenmaker, 1 zeilmaker, 1 blikslager. De 14 meisjes zijn alle wollen- en linnen-naaisters, borduursters enz.; van deze 27 leerlingen behooren er 3 tot Zuid-Holland, 2 tot Noord-Holland, 3 tot Vriesland, 3 tot Groningen, 2 tot Gelderland, 5 tot Overijssel, 3 tot Utrecht, 2 tot Noord-Brabant en 4 tot Drenthe.

L I B E R A L I S M U S .

Indien het voor de vrijheid is dat men in 1830 in Zwitserland eene revolutie bewerkt heeft, dan is het voorzeker niet voor de vrijheid der Katholieke Kerk; immers deze heeft geene grootere moeilijkheden, dan sedert dat tijdstip, ondervonden. Het kanton Aargau onderscheidt zich bijzonder ten dien opzichte, zoo als uit het gebeurde met de Pastoors en andere geestelijken, alsmede met de kloosters gebleken is. Eene onlangs plaats gehad hebbende daad bewijst hoe welwillend de autoriteiten van dat kanton zijn. De schoolcommissie van Laufenburg schreef onlangs den Pastoor van Hierznach, in het Frichtal, dat de Kapellaan zich van alle onderwijs in de scholen moest onthouden, tot dat hij daartoe de vergunning bekomen had; de Kapellaan, de eerwaarde heer *Meienfisch* antwoordde daarop, dat hij in geestelijke zaken alleen aan zijnen Pastoor gehoorzaamheid verschuldigd en mitsdien de school commissie onbevoegd of incompetent was. Dit antwoord werd als eene daad van ongehoorzaamheid beschouwd en de distrikts-regter heeft een vonnis uitgesproken, houdende, dat het aan den Kapellaan verboden was enig godsdienstig onderwijs, hetzij in de scholen, hetzij zelfs *in de kerk* te geven; dat hij voor vier en twintig uren in de gevangenis zou worden gezet en al de kosten betalen.

Die regter belet derhalve alle godsdienstige oefeningen, hij verbiedt aan een Priester om in de kerk te prediken. Welk misbruik van gezag! Welke verwarring van magten! De heer *Meienfisch* verklaarde dat hij voor het hoog gerechtshof zou appelleren, doch de Regter-President, de heer *Brugisser*, thans afgevaardigde van Aargau bij de bondsvergadering, behandelde hem op eene zeer hevigen toon, verbood hem om in appel te komen, bedreigde hem met gevangenzetting en beval hem om het vonnis te erkennen. Het ging zelfs zoo ver dat men hem expeditie of afschrift van het vonnis weigerde, iets hetgeen men niet weigeren kon, even min als men weigeren kan afschriften te geven van al de stukken tot het proces behoorende, wanneer men daarvan de kosten, zegel, registratie en griffie-gelden betaald. Ondertusschen zoo ver gaat het hevige liberalismus! Vervolging is het doel en onderdrukking de leus! Doch heeft men het hiermede gewonnen? De gemoederen zullen er waarlijk niet mede bedaren.

MISSIEN.

Mgr. *Frederik Rézé*, Bisschop van Détroit, in de Vereenigde Staten, is in Europa voor zaken zijner zending aangekomen. Zijn vertrek hebben wij reeds in de maand Februarij medegedeeld, doch de reis van den Prelaat is door de zorgen en omstandigheden van zijn bisdom vertraagd geworden. Dezer dagen is zijn Hoogerw. te Havre, in Frankrijk, aangekomen, alwaar hij eenen Duitschen Missionaris, die naar Michigan vertrok, ontmoette. Op zee heeft hij Mgr. *Baraga*, die naar zijne missie terugkeerde ontmoet. Zijn voornemen is echter om korten tijd in Europa te verblijven, doch hij is verplicht om zich naar Rome te begeven, alwaar hij den heiligen Stoel den staat zijner zending zal open leggen.

In zijn bisdom, hetwelk Michigan en het grondgebied van het noord westen bevat, telt men de meeste wilden; deze zijn in onderscheidene volkstammen verdeeld. In de *Jaarboeken ter verspreiding des geloofs* heeft men den voortgang der missionarissen in vele bij hun bestaande gestichten kunnen zien. Onder die Indianen vindt men voorbeelden van godsvrucht en deugd, die vele Christenen in Europa schaamrood zouden kunnen doen worden; doch buiten en behalve deze Europeanen heeft het bisdom eene bevolking, welke dagelijks toeneemt. De kern dezer bevolking is zamengesteld uit afstammelingen der oude Canadiers, want eertijds was dit land onder het Canada begrepen. Daarbij heeft zich achtervolgend een getal emigranten, vooral Ieren en Duitschers gevoegd. Er zijn derhalve te Détroit, Franschen, Ieren en Duitschers. In de hoofdkerk wordt in drie talen gepredikt. Mgr. heeft voor de Ieren eene nieuwe kerk opgericht en zoekt de middelen om er eene voor de Duitschers te doen bouwen. Op dit oogenblik heeft hij 24 Missionarissen, die op eene ongemetene uitgestrektheid grondgebied verspreid zijn. Zijn Hoogerwaarde verlangt eenige goede Priesters, die zich aan deze missie zouden willen toewijden; hij zal dezelve met belangstelling ontvangen, wanneer zij door hunnen Kerkvoogd de magtiging ontvangen hebben en de vereischte waarborgen aanbieden.

In de *Jaarboeken ter verspreiding des geloofs* leest men het volgende: „Men heeft een brief van Mgr. *Perponcher*, Bisschop van Juliopolis onder dagteekening van den 17 April jl. ontvangen. De Prelaat zou, zoodra het jaargetijde zulks toeliet, naar de roode Rivier, zijn gewoon verblijf terug keeren. Zijne reis uit Engeland naar Canada is spoedig en gelukkig geweest, doch hetzelfde had geen plaats met de drie schepen, die hem volgden. Op een dezer schepen bevonden zich vele voorwerpen voor zijne missie bestemd, zoo als gewijde vaten, kerksieraden, godvruchtige boeken

enz., die hij in Europa verkregen had en voor welke hij al zijne middelen had uitgeput. Op hetzelfde schip bevond zich een jong mensch, de heer *Morin*, dien de Prelaat bestemd had om een school voor de jonge wilden van zijn district te besturen. De drie schepen, die allen aan de Compagnie der baai van Hudson toebehoorden, te ver in de baai gekomen zijnde, werden door het ijs overvallen. Het eene is met man en muis vergaan, het tweede is verplicht geweest om de geheele lading in zee te werpen en is naar Engeland kunnen terug keeren, alwaar het in den ellendigsten staat is aangekomen, het derde, waarop de jonge *Morin* zich met de zoederen van den Bisschop bevond, is het met groote pogingen gelukt, de roode Rivier te bereiken, zonder aanmerkelijke verliezen of haverij te hebben ondervonden. De jonge *Morin* schrijft zijn behoud en dat van het schip toe aan de bescherming der H. Maagd, ter onbevleete ontvangenis, waarvan hij de medailje om den hals droeg en welker voorspraak bij haren Zoon hij aanhoudend heeft aangeroepen.”

*** Tot onze innigste droefheid overleed heden alhier onze dierbare Vader **JOANNES VAN SOMEREN**, in den ouderdom van ruim 71 jaren, na vroegtijdig voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der Stervenden.

G. W. VAN SOMEREN,
's BOSCH, C. P. SWEENS, Geb. VAN SOMEREN.
den 25 Julij 1837.
Dienende voor algemeene en bijzondere kennisgeving.

BEKENDMAKINGEN.

*** Er wordt gevraagd een PERSOON, van GOEDE GETUIGSCHRIFTEN voorzien, welke in staat is om de Werkzaamheden op een KANTOOR van de DIRECTIE BELASTINGEN te verrigten; kunende zoodanig iemand op een *Goed Salaris* rekenen. Men adressere zich ten spoedigste, liefst in persoon, met gefrankeerde brieven, onder lett. *W*, bij den Boekdrukker J. R. VAN DIJEREN te Grave.

MARKTBERIGTEN.

Graanprijzen te 's Hertogenbosch, den 3 Augustus 1837.
Rogge } per Ned. Mud. { f 5-33 à 4-90
Boekweit } - 4-75 à 4-00
Haver } - 2-66 à 0-00
Garst } - 0-30 à 0-00
Het Nederlandsche pond Bóter } - 0-66 à 0-50
Roggebrood 27 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De notering was ter Londensche beurs van den 1 als volgt: 2 pCt. Gec. 92; Ned. 2 1/2 pCt. 53 3/8; Ard. 22 1/4, 3/4; Port. 27; Braz. 84 1/2. De notering was ter Parijssche beurs van den 2 als volgt: 5 pCt. 110, 35; 3 pCt. 79 10; Nap. rent. 96, 70; Sp Ard. 23 1/4; Pass. R. L. 101 1/2. De verhooging van het Spaansch actief op de Parijsche beurs werkt op de Antwerpsche van den 3 terug. De notering was: Belg. 101 3/8; Sp. Ardoin 21 3/8, 3/4, 1/2; Diff. 7 1/4; Nap rent. 92 B. Tav. 58; Sicil. 91 3/8; Rom L. 101 1/8; Certif. te Antw 97 1/2; Braz. 85 1/2. Wisselkoers op Amst. 1/8 pCt.; op Rott. 1/8 pCt. premie.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Woensdag den 2 Augustus (ten half vijf ure).
Werkel. Sch. 2 en h. pCt. 53 1/16, 3/16, 1/16; Dito 5 pCt. 100 1/2. Kansb. f 23 1/8, 1/16, 23; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/8, 94; Dito en 1 h. pCt. 76 1/8; Handel. 166 1/2, 165 1/4; Oost-Ind. 5 pCt. 98 3/4; Ardoins van 85 p. st. 20 3/4, 22 1/4, 21 1/16; Passive 5 1/16; Columb. 20 1/8, 1/16; Per. 14 1/2, 1/16; Enk. Bl. Grieken 21.
Donderdag den 3 Augustus (ten half vijf ure).
Werk. Sch. 2 en 1 h. pCt. 53 1/16, 52 5/16; Dito 5 pCt. 100 3/8; Kansb. f 22 5/16; Amort. Synd. 4 1/2 pCt. 93 1/8; Dito 3 1/2 pCt. 76 1/4; Handel. 165 1/4, 164 1/8, 165 1/2, 1/4; Oost-Ind. 5 pCt. 98 3/4, 91 1/16; Ard. van p. s. 21 5/8, 13 1/16, 1/2; Metall. 5 pCt. 100 1/4; Columb. 20; Per. 14 1/2.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM. Den 3 Augustus 1837.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 1/2 ure.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 1/2 ure.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers ten 4 1/2 ure.
NEDERL. WARE. sch. à 2 1/2 pCt.	53 1/16	53 3/16	53 1/16	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5			PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	109 3/4	
Dito dito	5			Dito dito	3			Negot. Lond. 1830...	4	pCt.	
Uitgestelde schuld.....	151 1/16			NAPELS. Cert bij L. et R.	5			OOTENR., Aane. L. fl. 100	f		
Kansbilj. van dito.....	f 23	23 1/8	23	Dito bij Falconn. et C.	5			Dito dito fl. 250	"		
Amortisatie Syndikaat 4 1/2 pCt.	93 7/8	91	94	Leen. te L. bij Roths.	5			Metalliek	5	pCt.	100 3/4 100 1/8
Dito dito.....	3 1/2	76 1/2	76 5/8	Aandeelen Tavoliere...	3			Dito.....	5	"	
Handel-Maatschappij. 4 1/2	165 1/8	166 1/2	165 1/2	Dito te Parijs.....	3			Dito te Londen gen....	5	"	
Nieuwe dito.....	4 1/2	100		RUSL. Obl. Hope 79 1/16	5	10 1/16	10 1/16	Dito.....	2 1/2	"	
O. I. Leening.....	4			Dito dito 18 7/9	5	104		Ween. Bank Goll et C.	5	"	102 1/4
FRANKR. Ins. Grootb. 3				Cert. bij dito 18 1/33	5	96		Dito.....	4	"	
ENGLAND, dito.....				Obligatien te Londen	5			N. Weener Aand. fl. 500	f		
SPANJE, L. bij Ard p. st. 85	203 1/4	22 1/8	219 1/16	Certificat te Hamburg	5			DENEMARK, L. te Lond.	3	pCt.	
Dito bij dito, oob stuk.				Inschrijving in Assig...	6	66 3/4		BRAZILIEN, dito Roths.	5	"	85 1/2
Passive.....	57 1/16			Certificaten van dito...	6	67 9/16	67 5/8	DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f		
Deferred.....				POLEN, Aand. Lo. fl. 300.	f	113 3/4		Russ. Fr. Aandeel 500 fr.	"		
Fransche Uitgestelde.....	7 1/2			" " " 500.	"	135		Dito 100 fr.....	"		
Engelsche Uitgestelde..											